

Svar på spørsmål om bruk av lydopptak i barnehager

Utdanningsdirektoratet har svar Stine Sofies stiftelse om bruk av lydopptak som dokumentasjon i bekymringsamtale med barn i barnehage. Uttalelsene berører reglene i personopplysningsloven og personvernforordningen.

TOLKNINGSUTTALELSE 18.05.2021

Gjelder

- [Barnehageloven - § 46 Opplysningsplikt til barnevernet](#)

Du reiser spørsmål ved om barnehager har anledning til å benytte lydopptak av barn, særlig i sammenheng med bekymringsamtaler, der den ansatte har behov for å rette oppmerksomheten mot barnet i stedet for å konsentrere seg om å gjøre notater.

Vi kan ikke uttale oss om konkrete saker, men vil foreta en gjennomgang av regelverket og de hensyn som må tas.

Personopplysninger

Lydopptak anses som behandling av personopplysninger, og personvernregelverket

(personopplysningsloven og personvernforordningen) må derfor følges. Vi gjør oppmerksom på at transkribering av et lydopptak også vil innebære behandling av personopplysninger, dersom barnet eller andre personer er identifisert eller kan identifiseres.

Behandling av personopplysninger krever et behandlingsgrunnlag. Du kan lese mer om hva en personopplysning er på [Datatilsynets sider](#) og [behandlingsgrunnlag](#).

Barnehagen må kunne vise til et behandlingsgrunnlag i personvernforordningen artikkel 6 og 9 for å kunne behandle personopplysninger i form av lydopptak. De mest aktuelle behandlingsgrunnlagene i artikkel 6 (behandlingens lovlighet) og 9 (behandling av særlige kategorier av personopplysninger) viser til at det må finnes et nasjonalt supplerende rettsgrunnlag for behandlingen av personopplysningene. For barnehagene vil det primært være barnehageloven og forskrift om rammeplan. Lydopptaket må som utgangspunkt være nødvendig for å utføre en oppgave eller oppfylle en plikt som barnehagen har etter barnehageloven.

Personvernprinsippene

Ved behandling av personopplysninger må prinsippene for behandling av personopplysninger i personvernforordningen artikkel 5 følges. Det betyr at dersom barnehagen kan vise til et gyldig behandlingsgrunnlag i artikkel 6 og 9, må barnehagen også sikre at personopplysningene ikke behandles i større grad enn formålet tilsier (formålsbegrensning). Barnehagen må heller ikke behandle flere opplysninger enn det som er nødvendig (dataminimering), og sørge for sikker lagring (lagringsbegrensning). Det er viktig å gjøre etiske vurderinger knyttet til hva som regnes som nødvendig dokumentasjon og hvem det er nødvendig for. Du kan lese mer om [prinsippene på Datatilsynets sider](#).

Bekymringssamtaler

Ditt spørsmål tar utgangspunkt i «bekymringssamtaler». Vi har forståelse for at det for barnehagen kan være nyttig å ta lydopptak i samtaler ved mistanke om alvorlig omsorgssvikt, med tanke på de hensyn du nevner når det gjelder å ha fokus på barnet under samtalen. Det er likevel viktig at barnehagen (barnehageeier) vurderer om personvernregelverket tillater det i de konkrete tilfellene. Det må videre gjøres en grundig vurdering i den enkelte situasjonen, slik at en er sikker på at det er nødvendig og legitimt å

gjøre opptak. Det må tas hensyn til at lydopptak anses som en særlig inngripende form for behandling av personopplysninger. Dette fordi lydopptak samler inn mye overskuddsinformasjon, blant annet om en persons stemme og sinnsstemning. I tillegg er det her snakk om å behandle personsensitive opplysninger, noe som skjerper ansvaret.

Barnets beste og taushetsplikt

Det må også vurderes om lydopptak er til det beste for barnet. Å gjøre opptak av et barn som ikke ønsker det, vil sjeldent være i tråd med prinsippet om barnets beste. Dersom barnet forstår hva som skjer og uttrykker at det ikke ønsker å bli gjort opptak av, bør dette derfor respekteres. Ansattes taushetsplikt innebærer at dersom lydopptak avslører informasjon om noens personlige forhold, vil deling med andre være i strid med taushetsplikten med mindre det foreligger en hjemmel for deling.

Ansvar

Det er barnehageeier som har ansvaret for at virksomheten drives i samsvar med gjeldende regelverk. Blant annet har barnehageeier ansvar for barnas personvern og informasjonssikkerhet. Det er derfor barnehageeier som må ta den endelige beslutningen om det skal benyttes lydopptak ifm. bekymringssamtaler med barn, og i så fall på hvilke vilkår. Barnehageeier har også ansvaret for å gjennomføre risikovurderinger og ev. iverksette sikkerhetstiltak.

Personvernombudet i kommunen eller virksomheten vil også kunne uttale seg om lovligheten av å behandle personopplysninger i form av lydopptak ifm. bekymringssamtaler i barnehagen.

Vår referanse: 2021/639